

Gebiedsscan Alblasserdam

4 juni 2015
(update 26 juni 2015)

Programma
Langer Thuis in de Drechtsteden

Doel gebiedsscan

Probeert gemeenten te voorzien van objectieve informatie op basis waarvan lokale keuzes gemaakt of aangescherpt kunnen worden.

Probeert een antwoord te geven op de vraag *de vraag wat zijn de effecten van extramuraliseren en hoe staan gemeenten er voor?*

1. Om hoeveel extra zorgvragers gaat het voor gemeenten in de komende jaren?
2. Wat zijn de plannen voor ombouw of afbouw van vastgoed lokaal en hoe matched het aantal plaatsen met de ontwikkeling in de zorgvraag?
3. Hoe sluit de woningvoorraad aan bij de vraagontwikkeling?
4. Zijn dagelijkse voorzieningen en zorg- en welzijnsvoorzieningen voldoende aanwezig en bereikbaar?
5. Wat weten we over de ontwikkelingen van de leefbaarheid?

Uitkomsten : Zorgvraag

Alblasserdam heeft een gemiddelde vergrijzing

- de groei blijft iets achter bij het gemiddelde in de Drechtsteden, maar is evengoed aanzienlijk en stijgt van ruim 3.600 65-plussers in 2013 naar ruim 4.700 in 2030 (2030: + 31%)
- tot 2018 neemt vooral het aantal 75-84 jarigen toe (+ 25%)
- naar 2030 toe groeit met name het aantal 85-plussers hard (+ 66%)
- Centrum (m.n. gebiedje bij zorgcentrum de Waard), Blokweer Oost en gedeelte van Kinderdijk hoogste aandeel 65+ huishoudens in 2030

Vergrijzingstrend vertaalt zich in de ontwikkeling van de zorgvraag van de sector verpleging en verzorging

- zorgvraag (intramuraal en extramuraal) neemt toe de komende jaren (tot 2018 met resp. 4% en 8%, tot 2030 met resp. 24% en 28%), maar minder dan in de regio.
- NB: de extramurale zorgvraag moet met ingang van 2015 door de Wmo en Zvw worden opgevangen. Ten opzichte van peildatum 2013 heeft de gemeente Alblasserdam daarmee **in potentie zo'n 750 extra unieke cliënten die in 2030** en beroep zullen doen op de Wmo en/of de Zvw (agv. decentralisatie + extramuralisering + vergrijzing).

Marginale ontwikkelingen zorgvraag verstandelijk gehandicapten

- aantal AWBZ-indicaties voor intramurale en extramurale gehandicaptenzorg 2013 per inwoner van 18 jaar e.o. ligt wat lager dan het Drechtstedelijk gemiddelde (Alblasserdam: aandeel van 0,7%, DS: 1,1%)
- op basis van demografische ontwikkelingen en extramuralisering zijn er marginale wijzigingen te verwachten in de ontwikkeling van de intramurale en extramurale zorgvraag. NB: **de extramurale vraag moet met ingang van 2015 door de Wmo worden opgevangen (betreft zo'n 50 unieke cliënten Alblasserdam)**

Marginale ontwikkelingen zorgvraag psychiatrische cliënten (NB ex. ZVW)

- het aandeel van de inwoners met een AWBZ-indicatie 2013 is gelijk aan het Drechtstedelijk gemiddelde (beide 0,8%)
- op basis van demografische ontwikkelingen en extramuralisering zijn er marginale wijzigingen te verwachten in de ontwikkeling van de intramurale en extramurale zorgvraag. NB: **de extramurale vraag moet met ingang van 2015 door de Wmo worden opgevangen (betreft zo'n 20 unieke cliënten Alblasserdam)**

Indicatoren die van invloed zijn op ontwikkeling zorgvraag liggen op het regiogemiddelde

- SES -0,12 (-0,13 DS)
- Sociaal isolement 6% (7% DS)
- Percentage alleenwonende 65-plussers stijgt (van 1.074 in 2013 naar 1.608 in 2030)

Uitkomsten: intramurale zorg

Op langere termijn ontstaat een (beperkt) tekort intramurale ouderenzorg (verpleeghuiszorg)

- Aantal plaatsen VV 2013: 139 (exclusief afbouw), vraag neemt toe naar 230 plaatsen in 2030.
- Zonder extramuralisering is er dus een “tekort” aan intramurale capaciteit in de VV.
- De eventuele afbouw van de intramurale capaciteit kan dit tekort groter maken. Dit wordt nog nader bekeken.

Aantal plaatsen 2013

totaal 43 plaatsen in de sector GZ

vertegenwoordiging: Adullam (27), ASVZ (16)

totaal 33 plaatsen in de sector GGZ

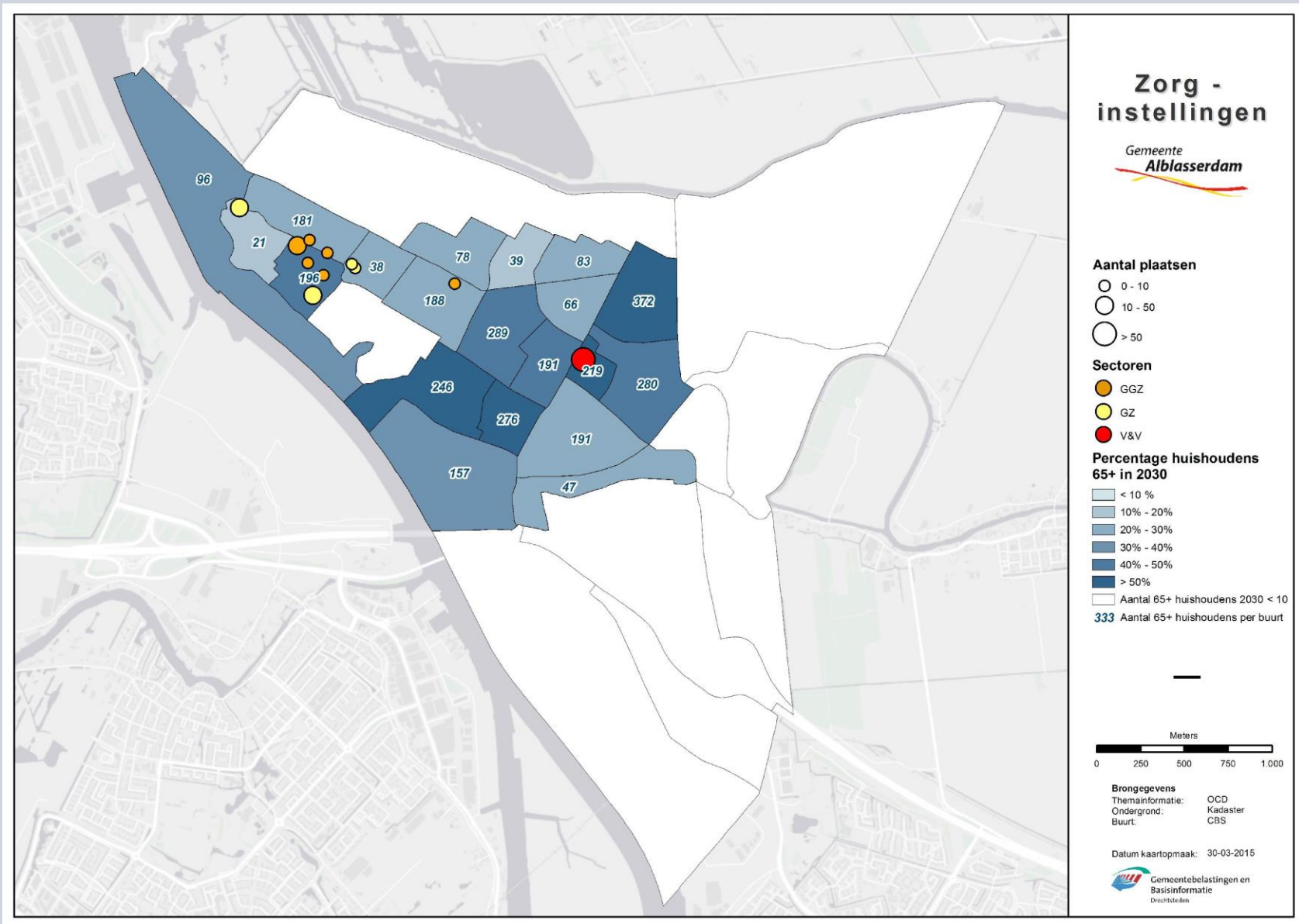
vertegenwoordiging: Yulius

totaal 139 plaatsen in de sector VV

vertegenwoordiging: Waardeburgh (79), Rivas (60)

*totaal 13 locaties zorgaanbieders w.v. 8 locaties worden gehuurd
en 1 in eigendom van de zorgaanbieder*

Uitkomsten: intramurale zorg

Uitkomsten: toegankelijke voorraad

Meer dan de helft van de voorraad bestaat uit koopwoningen, in de regel weinig toegankelijk

- Meer dan de helft van de woningvoorraad bestaat uit koopwoningen (4.457 koopwoningen op een totale voorraad van 8.082)
- De koopsector bestaat merendeels uit EGW (89%) die in de regel niet toegankelijk zijn cf. het bollensysteem (nb. er is wel steeds meer mogelijk in aanpassingen ook van EGW)
- Relatief weinig MGW+ woningen in de koopsector. Gezien de relatief hoge inkomens zou hier wel een markt voor kunnen zijn.

Het huuraanbod zorg aan huis en verzorgd wonen is voldoende ruim om te kunnen voorzien in de toekomstige vraag

- Geschatte vraag naar wonen met zorg is groeiende van 347 woningen in 2015 naar 590 woningen in 2030
- Het totale aanbod toegankelijke huurwoningen is 788 en daarmee voldoende ruim voor de toekomstige vraag
- Het aanbod zorg aan huis is ruim voldoende om de vraagontwikkeling op te vangen (aanbod: 687 t.o.v. vraag 2-2030: 380)
- Voldoende, maar minder ruimte voor groei bestaat in het aanbod aan verzorgd wonen (aanbod: 261 t.o.v. vraag 2030: 210)

Kwaliteit is van de voorraad is wel een punt van aandacht

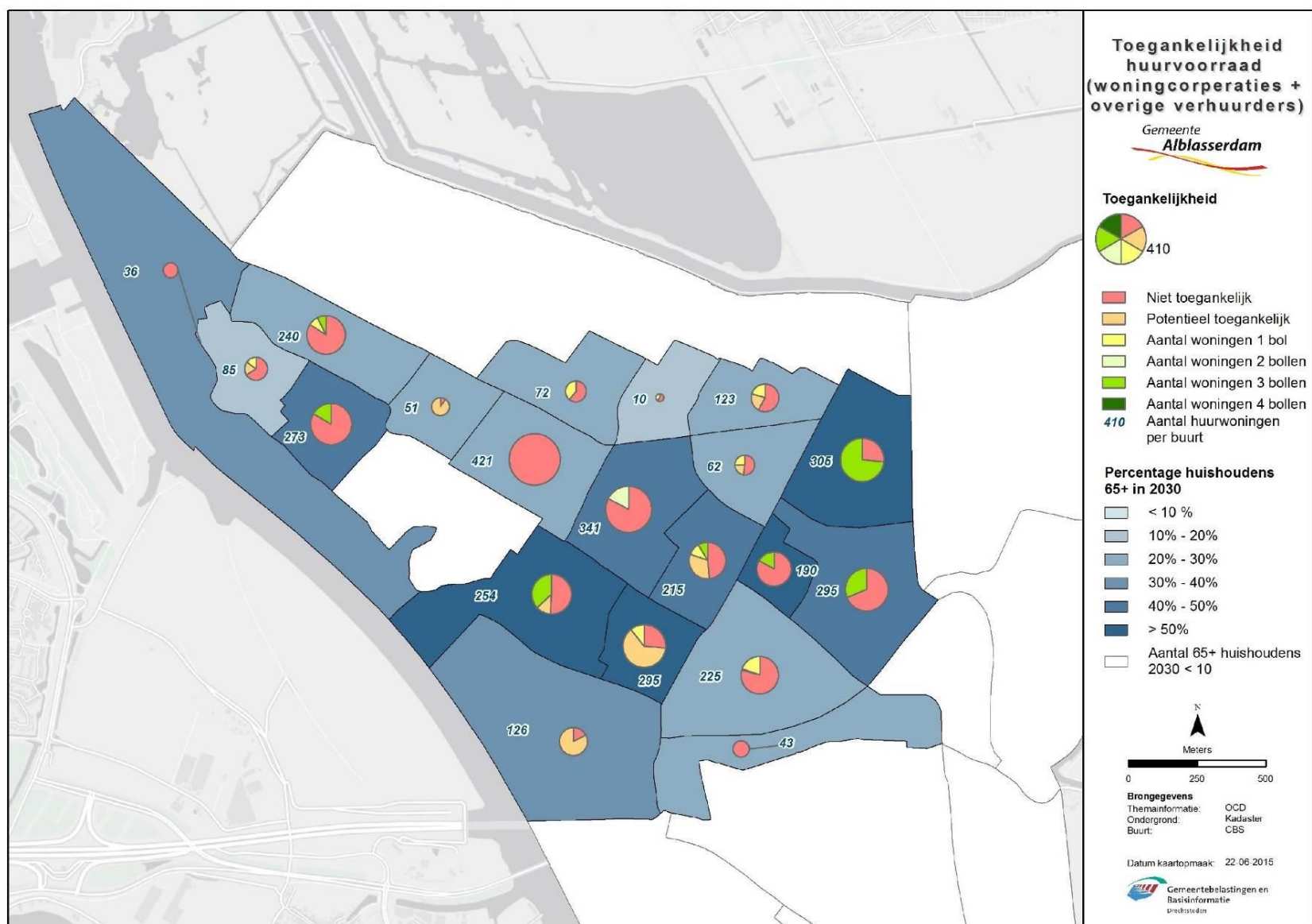
- Opvallend: Alblasserdam heeft geen enkele woning met 4 bollen (NB: in PALT is alleen vastgelegd dat 4bollen niet zonder overleg mogen worden ontlabeld. Maak dus afspraken met woningcorporaties over 3 bollenvoorraad)
- Centrum (en aangrenzende buurten Blokweer) aandachtsgebied: relatief zeer 'grijze' wijk in combinatie met een goed voorzieningenaanbod maar weinig zeer toegankelijke huurwoningen. Opplussen kan een overweging zijn (zo mogelijk het liefst in de vorm van verzorgd wonen).

Het aandeel woningen dat bewoond wordt door 65-plussers is relatief groot

- 65% van de MGW+ woningen wordt momenteel bewoond door 65-plussers (dit is beduidend hoger dan gemiddeld in de regio)
- 960 van de ruim 2.200 65+ huishoudens wonen momenteel in een MGW+ woning (744 in huur en 216 in koop)

Uitkomsten: toegankelijke voorraad

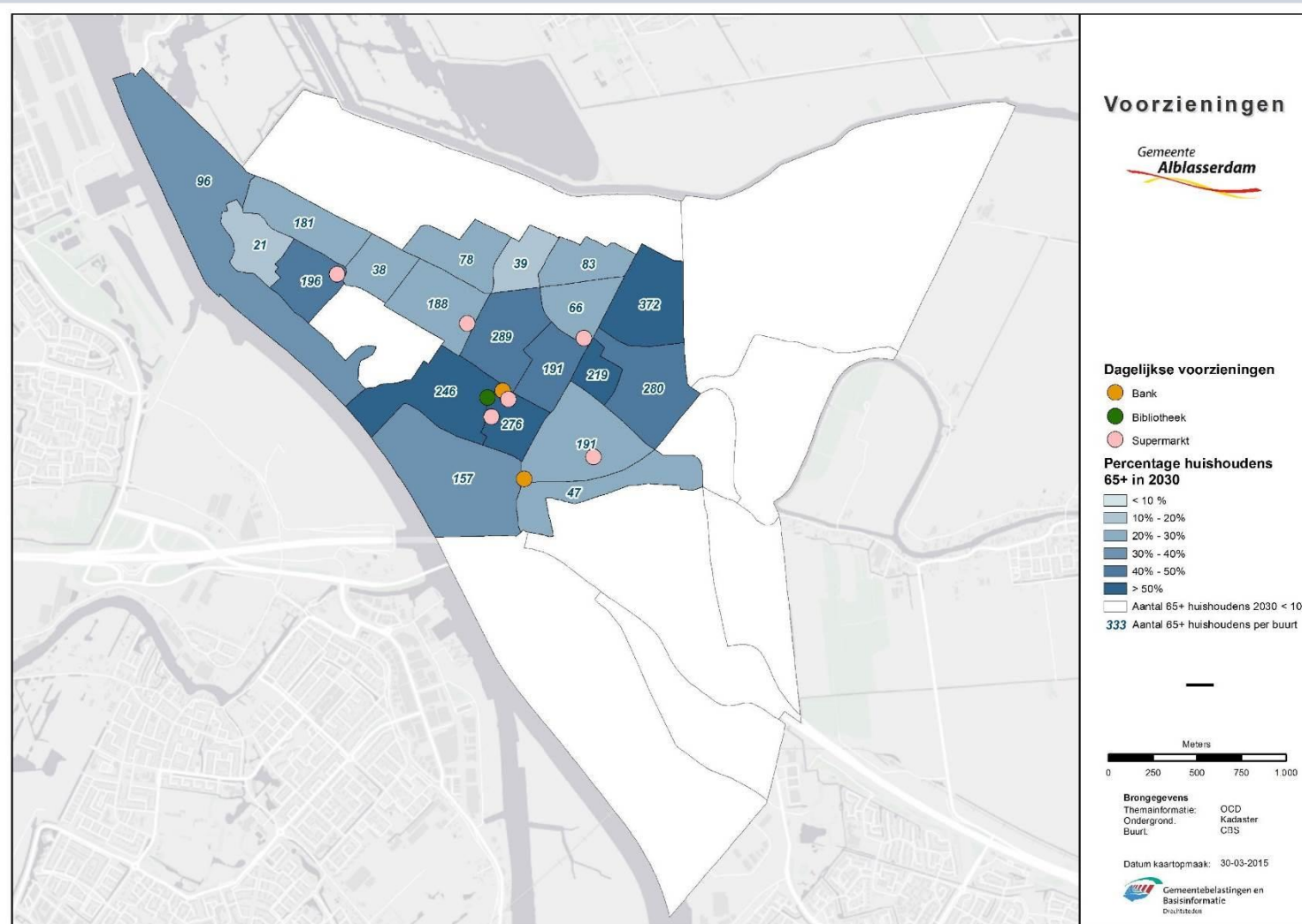
(potentieel) toegankelijke huurvoorraad Alblasserdam

Uitkomsten: voorzieningenniveau

Dagelijkse voorzieningen

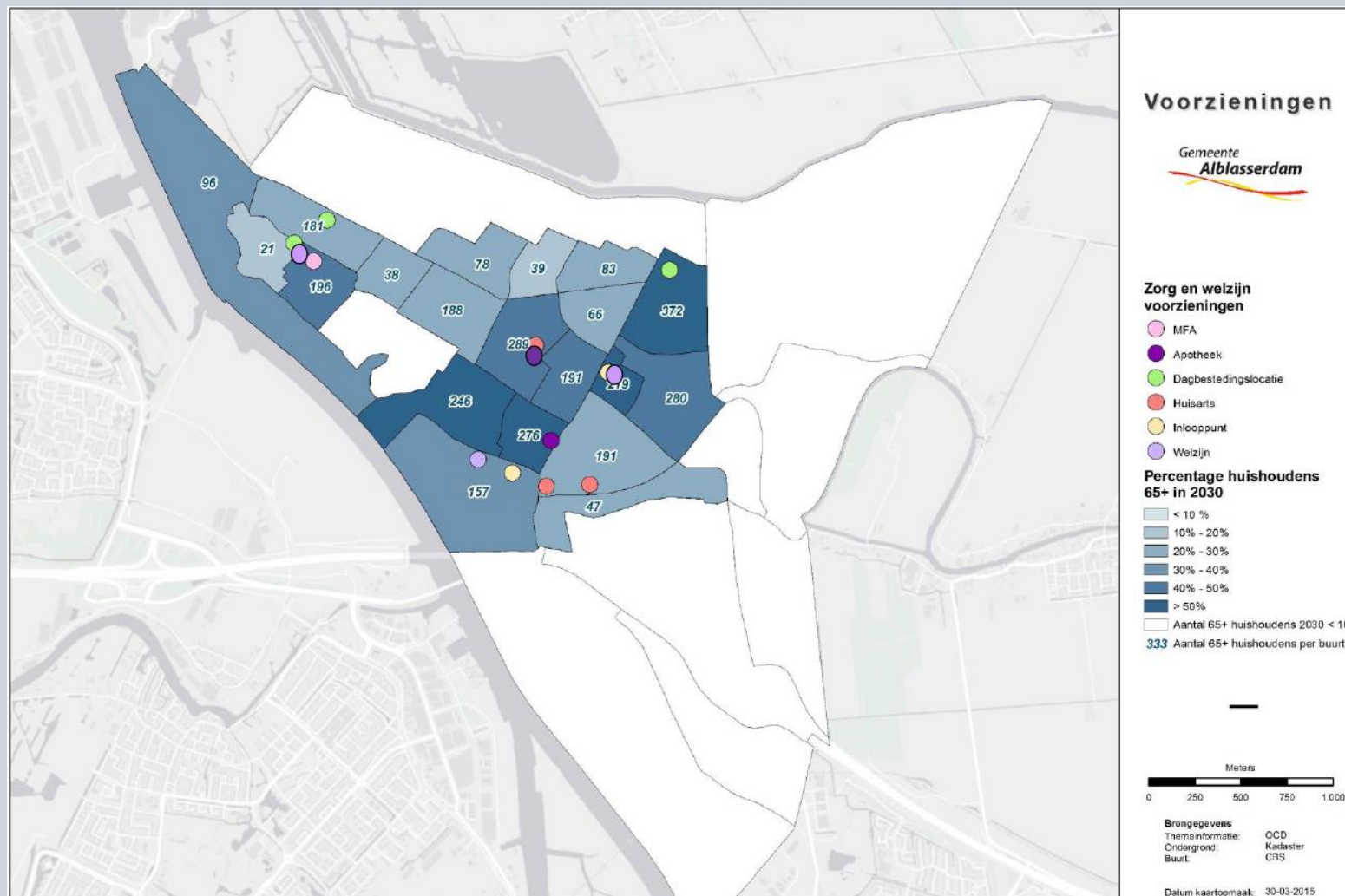
- Ruim aanbod supermarkten in nabijheid van ouderen (alleen Blokweer-Oost waar veel ouderen wonen geen supermarkten op loopafstand).
- Grote tevredenheid over winkelaanbod, OV en gezondheidsvoorzieningen en openbare ruimte
- Minder tevreden over welzijnsvoorzieningen (net als in de rest van de regio)

Uitkomsten: voorzieningenniveau

Zorg- en welzijnsvoorzieningen

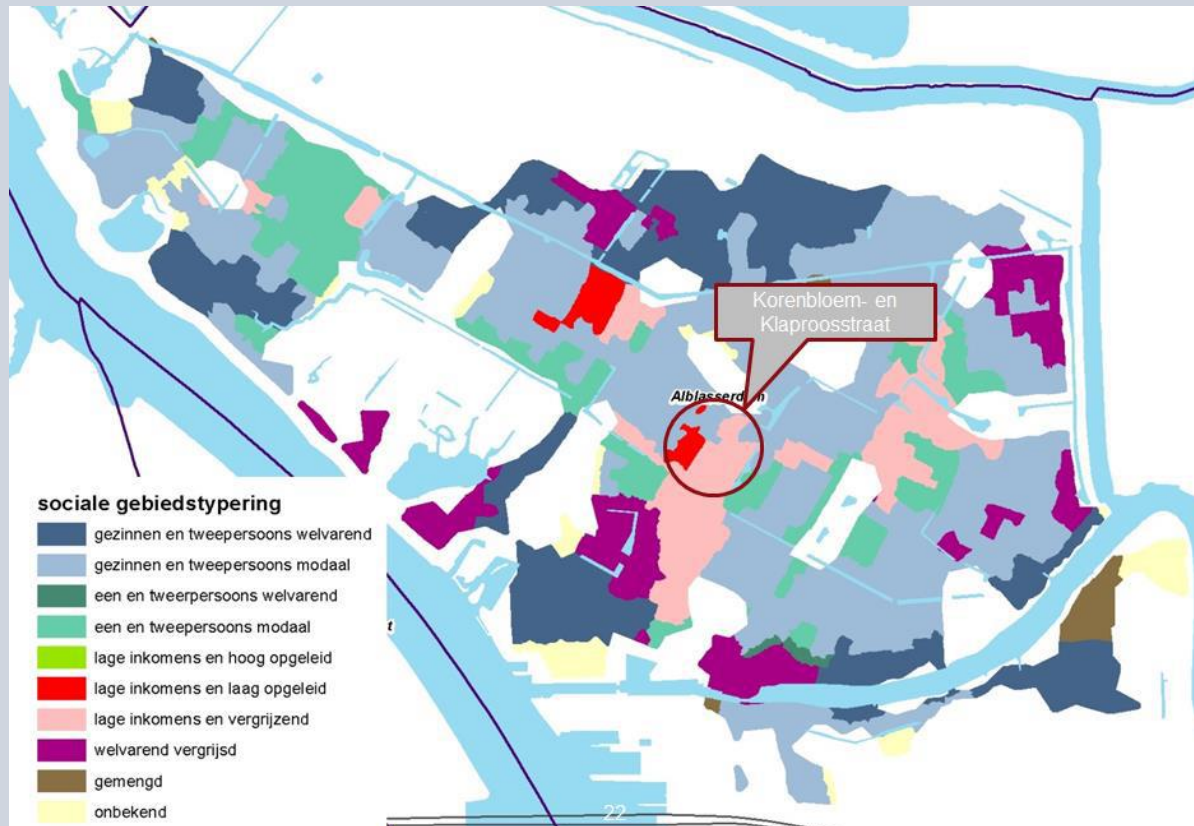
- De fysieke locaties liggen redelijk verspreid over Alblasterdam, wat gunstig is voor de bereikbaarheid ervan voor inwoners die mobiel beperkt zijn (woonservicezone gaat uit van loopafstand van 400-500 meter waarbinnen een centrum voor dienstverlening aanwezig zou moeten zijn met minimaal dokterspost en prikpost)
- Ontmoeting en het hebben van een laagdrempelig inlooppunt in de nabijheid is voor GZ en GGZ cliënten van belang.

Uitkomsten: leefbaarheid

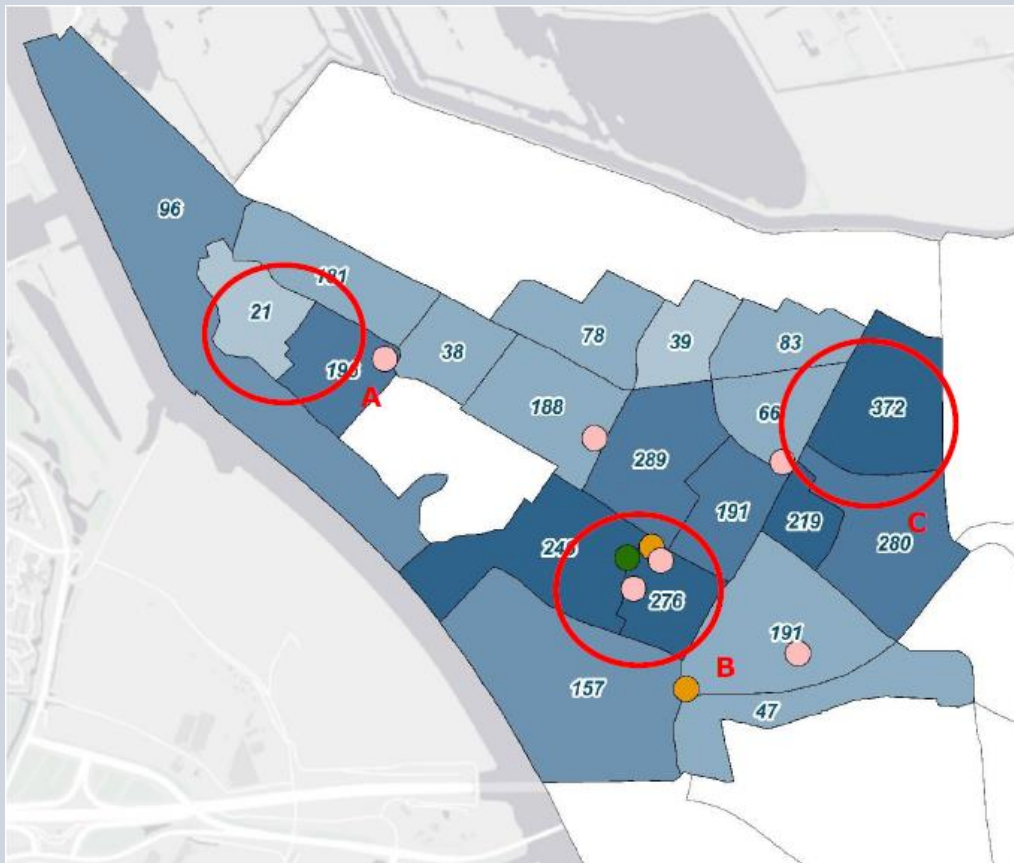
Positieve scores op het gebied van leefbaarheid en participatie

- Op de leefbaarheid- en veiligheidsindicatoren scoort Alblasserdam over het algemeen gunstiger dan het gemiddelde van de regio.
- Alleen het gebiedje rond de Korenbloem- en Klaproosstraat is de leefbaarheid matig positief (verouderde eensgezinswoningen en gestapelde woningen. Dit kan leiden tot uitstroom van midden en hoge inkomens)
- Op het gebied van 'sociale participatie' scoort Alblasserdam iets gunstiger dan de regio.

Gebiedsgericht

- A: Kinderdijk: concentratie van GGZ- en GZ-instellingen, aanwezigheid van dagbestedingslocaties en welzijn.
- B: Centrum: relatief zeer 'grijze' wijk in combinatie met een goed voorzieningenaanbod maar weinig zeer toegankelijke huurwoningen.
- C: Souburgh: vergrijsde wijk in combinatie met een beperkt voorzieningenaanbod op loopafstand, wel aanwezigheid van specifieke ouderen/zorgwoningen. Zorg – en welzijnsaanbod aanwezig in de vorm van dagbestedingslocatie en inlooppunt.

Figuur 1: buurtspecifieke integrale analyse op basis van de bevolking 2020

Aandachtsgebieden

Vergrijzing en zorgvraagontwikkeling: focus op ouderen

- Grootste groei in de vraag naar zorg ligt bij ouderen (zowel de vraag naar intramurale zorg als naar extramurale zorg).
- De grote toename in zorgvraag (intramuraal en extramuraal) wordt nog niet op de korte termijn (2018) verwacht maar pas richting 2030. Dit geeft Alblasserdam meer tijd om zich voor te bereiden dan sommige andere gemeenten in de regio.
- Houd bij beleid gericht op de langere termijn vooral rekening met de sterke groei van het aantal 85-plussers. Dit kan leiden tot een relatief groot aandeel kwetsbare ouderen.
- Voor de gemeente ligt de opgave primair op het bieden van extramurale ondersteuning voor de groeiende groep ouderen. Dit gaat in potentie om een additionele groep van ruim 750 ouderen in 2030. Goede afspraken over samenwerking met de eerste lijn (Zvw-zorg) zijn hierbij vanzelfsprekend van belang.

Aandacht voor capaciteit zware zorg (Wmo en Wlz steeds meer communicerende vaten!)

- Op langere termijn (tussen 2020-2030) ontstaat een beperkt tekort aan zware (intramurale) zorg (ZZP 5 en hoger). (geen acute noodzaak voor actie).
- In combinatie met de beperkte groei ruimte in het aanbod verzorgd wonen kan het een overweging zijn om in te zetten op behoud van de intramurale capaciteit in combinatie met meer ruimte voor zwaardere zorg thuis (arrangementen verzorgd wonen)
- Advies om in overleg en samen met het zorgkantoor, zorgaanbieders, woningcorporaties te kijken naar ontwikkelmogelijkheden voor geclusterde zwaardere zorg thuis (verzorgd wonen) nabij gezondheidsvoorzieningen (NB. ontwikkelkansen woon-zorgzone rondom DOK11?).
- Op basis van bevolkingsprognoses lijken hiervoor centrumgebied, Blokweeren Souburgh de meest vanzelfsprekende locaties. Met de woningcorporatie en beheerders van openbare ruimte verder kijken naar waar de fysieke kansen liggen (zijn er complexen die zich lenen voor opplussen?).
- Een overweging is om in regionaal verband afspraken te maken over de spreiding van de intramurale capaciteit in de Drechtsteden.

Aandachtsgebieden

Woningvoorraad:

- Meer dan de helft van de woningvoorraad in Alblaserdam bestaat uit koopwoningen. Een groot deel van de uitdaging om langer thuis te kunnen wonen ligt dus bij eigen woningbezitters: tijdig nadenken over (het financieren van) woningaanpassing of verhuizen naar een toegankelijke woning. Gemeente kan een rol spelen in de bewustwording, informatie en voorlichting over de mogelijkheden (denk hierbij ook aan combinaties met duurzaamheidscampagnes, voorlichting via het wijkteam of ouderenadviseurs). Daarbij zou je evt. gebiedsgericht te werk kunnen gaan (bv. Kinderdijk -strook langs het water- is vergrijzend en bestaat volledig uit koopvoorraad)
- Blijf in gesprek met Woonkracht10 over de kwaliteit (locatie, staat van onderhoud, betaalbaarheid, populariteit van de woningvoorraad) in de meest vergrijzende wijken met veel corporatiebezit en een hoog voorzieningenniveau (m.n. centrumgebied). Kijk daarbij goed naar het gedrag van ouderen (ontlabeling, informatie van Woonkeus)
- Let op: in PALT maken we de afspraak met corporaties dat 4-bollen woningen niet zonder overleg met gemeente uit de voorraad gehaald mogen worden. Dit doen we niet voor 3-bollen woningen.